

5 æpter Guz byrd M^o ccc^o lxxx^o primo kænomps thet ath wi til dømpt hafwm · Andris Ionssone
 · æpter thý næmpdin vitnade · swa mikin skogh · ii Hielmsæters ængiom · som hans ægho-
 luther til sigher ii Gøtstadhum · æpter thý · Ioan Pæterssons vpna breff wtvisædhe / ath han ·
 thæn fornæmpde skoghin til sik varth¹ hafde medh enom ²-thretolftom ædh² ok æpter thý
 Magnus ii Hiæpstadhum vnderlagman a herra Magnus Knutssons vegna honom til dømpt
 10 hafde · Ok thý forbywdhom wi allom mannom thæn fornæmpde Andris hindra ælla *quelia* fore
 thæn sama skogh vidher xl *marcer* fore konunx dom · ok siex *marcer* fore lagmans dom ·
 Datum anno, die · et loco prenotatis, nostris sub sigillis ·

Sigillet saknas, men den flikskurna remsan är bevarad.

4 byrd] Sista bokstaven över raden med insigneringstecken. | dømpt] Skrivet med överflödig er-abbreviatur. 7 thæn] Bokstaven æ efter rättelse. | thretolftom] Bokstaven f efter rättelse från t.

¹Jfr Söderwall: väria 3 'med edgång värja, med ed betyga (ngns oskuld el. orättmätigheten af en anklagelse), fria'.
²⁻²Se kommentar till DS nr 10348 ovan.

10528

1381 oktober 31

(Erikstad i) Banke-
kinds härad

Anders Mattsson, kungsdomhavande på kung Albrekts vägnar, utfärdar dombrev på räfsteting i Banke-
kinds härad på drotsen i Sverige Bo Jonssons vägnar. Efter vittnesbörd av hela kungsnämnden och i enlighet
med andra brev dömer utfärdaren ett skifte och köp som lagligt och förbjuder samtidigt alla att efter denna dag
hindra eller klandra Peter Tomassons äganderätt till ¼ attung i Mossänder (i Örtomtta socken) vid vite av 40
mark för kungsdom.

Utfärdaren beseglar.

Orig. på perg. (21,2 x 9,2 cm, uppveck 1,7 cm; 9 rader), Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 12011.

Regest: RPB nr 1644.

Om Anders Mattsson (Hälbonäsätten) se DS nr 10526, och om Peter Tomasson (Hännebjörkeätten, tre rosor) DS nr 10320.

I brevet anges ingen utfärdandeort, men med största sannolikhet är det fråga om Erikstad; jämför brev samma dag med samma utfärdare (DS nr 10526 och 10527).

5 Jak Andris Mattisson konunx dom hafwande · a mins herra konung Albrix vegna · areno
 eptir Guz byrd M^o ccc^o lxxx^o primo · thar ræfsta ting holdos a Boo Ionssons vegna drosæthe ii
 Swirke ii Bankakinda heradhe · vp a alla helghona apton · æptir thy ful konunx nempd vitna-
 dhe ath thet skiptit ok køpit var laglika giorth · ok the andro brefwen vet visa · tha domir iak
 5 thet skiptit ok kopit laglit ok stadhwcht ok forbyudhir iak eptir thænna dagh hwariom

1 areno] Föregås av utprickat k. 3 Swirke] Så ms. 5 dagh] Härefter utprickat thæn sætta.

manne thæn sættalus¹ attung ii Musændre · for thøm fornempde Pædhar Thomosson hindra ælla quælia vidhîr sina xl mærcir fore konunxdomin. Datum anno, die, loco supradicto, meo sub sigillo ·

Sigillet saknas, men sigillremsan är bevarad.

7 quælia] *Härefter överstruket* for thæn · .

¹ *Se Södwerwall: sättaluter 'sjättedel i jordegendom'.*

10529

(1381) november 1

Vårdnäs

Ingegerd Nilsdotter och hennes söner Magnus Joarsson och Birger Joarsson säljer i öppet brev till drotsen i Sverige Bo Jonsson som evig ägodel $\frac{7}{4}$ attung jord, så när som på 1 tvärhand, i Skillberga (i Vårdnäs socken) för 100 mark svenska penningar. Egendomen var (Joar) Ingolfssons köpegods och han hade testamenterat den med alla tillagor på evig tid till Ingegerd och hennes barn för hennes långa tjänst. Utfärdarna erkänner sig ha mottagit köpeskillingen och förklarar Bo Jonsson och hans arvingar fria från alla anspråk, samt ger med detta brev häradshövdingen (i det härad) där egendomen ligger fullmakt att lagenligt ge fasta på egendomen med fastar som sig bör. Fastar är häradshövdingen Håkan "Flæpir", Johan Høk, Tore i Bestorp, Dan (i Bestorp), Magnus i Sätra, Inge Ebbesson, Nils Petersson, Hemming i Tåvelstad, Arne i Älgbosäter, Ödbjörn (i Älgbosäter), Johan Röd, Styrkar i Kättilstad och Peter Magnusson.

Prosten Klemet i Eneby och kyrkoherden Knut i Vårdnäs, vilka är närvarande vid jordköpet, beseglar tillsammans med häradshövdingen Håkan "Flæpir" .

Orig. på perg. (23,2 x 13,7 cm, uppveck (nu utplanat) 1,1 cm; 22 rader), Linköpings stadsbibliotek, Stiftsbiblioteket. SDHK nr 12012.

Om Ingegerd Nilsdotter, Joar Ingolfsson, kyrkoherden Knut i Vårdnäs och egendomen i Skillberga se brev 15/2 1381 (DS nr 10336 med kommentarer.

Om Håkan "Flæpir" se SMP II, sp. 602. Utöver detta brev är han inte omnämnd som häradshövding, men se brev 1375 10/11 (DS nr 8865) där han bistår ordinarie häradshövdingen Bengt Filipsson och dennes ställföreträdare Ingeld Gisleson genom att ge fasta på en jordtransaktion dem emellan.

Flera av fastarna uppträder även i brev 1375 10/11 (se ovan).

För sigillanten Klemet, kyrkoherde i Eneby, se brev 1381 10/7 (DS nr 10448).

Fasteuppräknigen innehåller tretton namn istället för de av landslagen föreskrivna tolv, vilket här beror på att även häradshövdingen, som enligt landslagen (jordabalken 12) skulle agera förskälaman vid jordköp och -skifte, är inräknad, se K. Lehmann, *Abhandlungen zur germanischen, insbesondere nordischen Rechtsgeschichte* (1888), II, Die altschwedischen Festiger, s. 155.

Bo Jonsson hade redan år 1366 förvärvat en del av Skillberga, se brev 14/4 av detta år (DS nr 7319).

Det kan anmärkas att föreliggande egendom i brev 1380 23/6 (DS nr 10190) och 1380 7/7 (DS nr 10199) anges omfatta endast 1 attung.

Om längdmåttet tvärhand och dess användning som jordetalsenhet se S. O. Jansson i *Nordisk kultur* XXX (1936), s. 46, 59.

Brevet är behäftat med formella brister och felskrivningar (se apparat). Det mest anmärkningsvärda är att det saknas en formulering om överlåtelse av egendomen till köparen och dennes arvingar samt att en av sigillanterna är tillagd efter dateringen. Därutöver är brevets årsangivelse (1331) en uppenbar felskrivning då siffran "l" (för 50) utelämnats. Det riktiga året framgår av tidigare brev rörande egendomen och de inblandade parterna (se ovan).